

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.07.1.GİB.0.82/8211-921
KONU : Yazılı Soru Önergesi

12.01.2010*003004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 04/11/2009 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-16288 sayılı yazınız.

Muğla Milletvekili Sayın Fevzi TOPUZ'un tarafıma tevcih ettiği 7/10099 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

Modern ve etkin bir vergi sistemi dört temel unsurdan oluşur. Bunlar; etkin bir gelir idaresi, makul vergi yükü, geniş bir vergi tabanı, sade anlaşılır bir vergi mevzuatıdır. Bu nedenle gelir idarelerinin en önemli görevi, vergiye gönüllü uyumu sağlayarak verginin zamanında ve tam ödenmesini temin etmektir. Vergiye gönüllü uyumun sağlanamadığı durumlarda uyum risklerini tespit etmek, değerlendirmek ve bu risklere yönelik tedbirler almaktır.

Bu temel ilkelere göre görev yapmak üzere 5345 sayılı Kanunla yeniden yapılandırılan Gelir İdaresi Başkanlığı; toplumsal refahın artırılmasına destek sağlamak üzere yeterli geliri, adalet, tarafsızlık ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde toplayarak mükellefe kaliteli hizmet sunmayı misyonu olarak belirlemiş bulunmaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığı, belirlenen bu misyon tanımına uygun olarak her türlü ekonomik yapı ve aktiviteyi geliştiren, kavrayan, güvenilir, etkin, şeffaf, küresel boyutta öncü ve örnek bir idare olmayı kendine vizyon edinerek mükellef memnuniyetini artırmak amacıyla çalışmalarını yoğun ve etkin bir şekilde sürdürmektedir.

Ekonominin rekabet gücünün artırılması ve kamu finansmanının sağlıklı bir yapıya kavuşturulmasına katkıda bulunulması hedefi doğrultusunda kayıtlı ekonomiye geçiş sürecinin hızlandırılması temel amaçtır.

Güçlü bir toplumsal ve siyasi iradeyle toplumun tüm kesimlerinin katıldığı kapsamlı bir mücadele stratejisi oluşturularak kayıtlı ekonomiye geçiş sürecinin hızlandırılması hususunun bir devlet politikası haline getirilmesi, kayıt dışı ekonominin zararlarına yönelik olarak toplumun bilinçlendirilmesi, kamu finansmanı imkanları çerçevesinde istihdam üzerindeki mali ve sosyal yükümlülüklerde indirimler yapılarak kayıt altına girmenin teşvik edilmesi ve ilgili kuruluşlar arasında etkin bir koordinasyon sağlanması temel hedeflerdir.

Bu amaçla 2008 yılı program tedbirleri arasında yer alan "Kayıtdışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı (2008-2010)", Gelir İdaresi Başkanlığı koordinatörlüğünde 10 kamu idaresi ile ortaklaşa hazırlanmış ve planlanan faaliyetler 1 Temmuz 2008 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığınca yürütülen kayıtdışılıkla mücadele kapsamında,

-Vergi gelirlerinin önemli bir bölümünü ödeyen mükelleflere ayrı olarak hizmet verilmesine ve bunların izlenmesine yönelik olarak kurulan Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı 2007 yılında faaliyete geçirilmiştir.

-Akaryakıt pompalarının ödeme kaydedici cihazlara bağlanmasına ilişkin uygulama başlatılmıştır.

-Alkollü içkilerde ve sigaralarda bandrollü izleme sistemi kurulması ve sistemin işletilmesine yönelik çalışmalar tamamlanmış ve uygulamaya geçirilmiştir.

Diğer kuruluşlarca yürütülen kayıtdışılıkla mücadele kapsamında ise,

-Enerji sektöründe (Elektrik, doğal gaz, petrol, LPG) faaliyette bulunmak isteyenlere lisans alma zorunluluğu getirilmiştir.

-Akaryakıt ürünlerinde marker uygulaması başlatılmıştır.

-Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele (KADİM) Projesi kapsamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı bünyesinde "Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Koordinatörlüğü" kurulmuştur.

-Sosyal güvenlik kurumlarının birleştirilmesine ilişkin 2006 yılı Mayıs ayında yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununda Sosyal Güvenlik Kontrol Memurları için 3400 kadro ihdas ettirilerek denetimin yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

-E-devlet uygulamalarının yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesine yönelik projeler hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Kayıt dışılıkla mücadele kapsamında hayata geçirilen söz konusu proje ve uygulamalar dışında; aşağıdaki gibi ekonomide rekabet gücünün artırılması, iş ortamının iyileştirilmesi ve finansal sistemin geliştirilmesine yönelik alınan tedbirlerin de kayıt dışı ekonominin azaltılmasında önemli bir rol oynaması beklenmektedir.

-Kayıt dışılıkla mücadele kapsamında mali sistemin kullanımına yönelik olarak düzenlemeler yapılmıştır. Bu çerçevede, 2001 yılı Eylül ayından itibaren mali kuruluşlarca yapılacak işlemlere taraf olanların vergi kimlik numarasının ilgili belge ve kayıtlarda kullanımı zorunlu hale getirilmiştir.

-8.000 YTL' yi aşan tahsilât ve ödemelerin bankalar ve PTT aracılığıyla yapılması uygulaması başlatılmıştır.

-Kayıtdışı işlemlerin tespitine yönelik olarak mali kayıtları esas alan veri ambarı uygulaması geliştirilmiştir.

Görüldüğü gibi Gelir İdaresi Başkanlığı, bir yandan mükellef odaklı hizmet anlayışı ile mükellef memnuniyetini artırmaya çalışırken diğer taraftan da kayıtdışı faaliyetlerin dürüst mükellefler aleyhine yarattığı haksız rekabet baskısını ve toplumsal vergi bilincini olumsuz yönde etkileyen faktörleri ilgili diğer kuruluşlarla koordineli bir şekilde azaltıcı çalışmalar yapmaktadır.

Ayrıca kayıtdışı ekonominin zararlarına yönelik olarak toplumun bilinçlendirilmesi amacıyla gerek yazılı ve görsel basın yoluyla, gerekse broşür ve afişler bastırılmak ve sivil toplum örgütlerinin katılımı da sağlanarak seminer ve paneller düzenlenmek suretiyle, kamuoyu kayıtdışı ile mücadele konusunda bilgilendirilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı